

מבחן זנים תירס סתיו

דרול ג'ילט – מו"פ ערבה דרומית
ד"ר אפרים צוקרמן – אגף הירקות, שה"מ
נתן מינקובסקי – תחנת ניסיונות ערבה, מו"פ ערבה

מבוא

היקף גידול התירס באזור הערבה הדרומית הינו כ- 1100 דונם בשנה. יעד השיווק הוא בעיקר לשיווקי יצוא כאשר השיווק מתבצע בעונות השוליים: בסתיו עד תחילת חודש פברואר, ובאביב מתחילת חודש אפריל עד סוף מאי.

בסתיו ובאביב הגידול בשטח הפתוח כאשר חלק משטחי הגידול באביב מכוסים בפלסטיק בתקופה הראשונה של הגידול. בשתי העונות הצמחים חשופים לסופות דרומיות ומערביות, המתרחשות מספר פעמים במשך עונת הגידול. סופות אלה עשויות לגרום לרביצה ולפגיעה ביבול וביכולת לאסוף אותו. בעיה נוספת עמה מתמודדים חקלאים היא מליחות גבוהה של מי ההשקיה. צמח התירס נחשב כצמח רגיש למליחות. רמת המליחות הממוצעת במי ההשקיה (3.5 ד"ס/מטר) פוגעת ביבול הכללי. מטרת הניסוי היתה לבחון זנים שונים מטיפוס Sh2 (סופרסוויט) ולבחון התאמתם של זנים אלה לתנאי האזור.

שיטות וחומרים

המבחן נערך בתחנת ניסיונות ערבה. הערוגות ברוחב 1.8 מ'. כרב בצל. ב- 16.9.08 נזרעו עשרה זנים מטיפוס Sh2. עומד הזריעה היה 6 זרעים למטר שורה (למטר ערוגה 12 זרעים). סה"כ עומד כללי של 6666 צמחים לדונם. שלוחות טפטוף נפרשו לכל שורת זריעה: מרחק בין הטפטפות 0.30 מטר, ובספיקה של 2.3 ל"ש'. ההנבטה והדשייה בוצעו דרך מערכת הטפטוף. כל זן נזרע בארבע חזרות של 18 מ"ר (2 ערוגות לרוחב * 5 מטר אורך). האשכולים נאספו ב- 19.11.08. האשכולים נבחנו לפי פרמטרים של משקל גלומות, צורה ואורך קלח, גודל וצבע הגרגיר, ואחידות הגרגיר ושורות הקלח.

רשימת זנים

זן	ספק
7210	עדן זרעים
8388	כצ"ט
הלנה	עדן זרעים
טורבו	הזרע
טריביוט	עדן זרעים
P.G. 08	פרי גיל
309	עדן זרעים
אוברלנד	כצ"ט
5790	ירוק 2000
רבקה	עדן זרעים
HY 1790	ירוק 2000

תוצאות

טבלה מס' 1: יבול כללי, יבול סוג א', סוג ב', משקל ממוצע אשכול סוג א', ומספר אשכולים לצמח

מספר אשכולים לצמח	משקל ממוצע אשכול סוג א' (גר')	יבול סוג ב' ק"ג / מ"ר	יבול סוג א' ק"ג / מ"ר	יבול כללי ק"ג / מ"ר	זן
0.67 ב	א 369	ב 0.225	אב 1.225	אב 1.449	7210
1.00 א	ג 311	א 0.515	אב 1.233	א 1.748	8388
0.78 בג	אב 351	ב 0.233	אב 1.398	אב 1.631	הלנה
0.91 אב	אבג 333	אב 0.279	אב 1.342	אב 1.620	טורבו
0.89 אב	אב 349	אב 0.465	אב 1.246	א 1.714	טריביוט
0.69 ג	אב 354	אב 0.257	אב 1.137	אב 1.394	P.G. 08
0.67 ג	אב 353	אב 0.336	ב 0.859	אב 1.196	309
0.79 בג	אבג 338	אב 0.299	אב 1.269	אב 1.568	אוברלנד
0.78 בג	אב 359	אב 0.412	אב 1.136	אבג 1.498	5790
0.90 אב	בג 321	אב 0.405	אב 1.256	אב 1.661	רבקה
0.78 בג	א 361	ב 0.222	א 1.478	א 1.699	HY 1790

סוג א' – מעל 250 גרם

סוג ב' – מתחת 250 גרם

מספרים המלווים באותיות זהות אינם נבדלים סטטיסטית במובהקות של 0.05.

טבלה מס' 2: הערכת איכות האשכול

זן	אחוז משקל גלומות	הפריה	סידור שורות	מספר שורות	אורך מלוי ממוצע ס"מ	גודל גרגיר	צבע גרגיר
7210	26.1	5.0	3.8	17	19	בינוני- גדול	צהוב
8388	24.7	4.7	3.7	16	18	בינוני	צהוב בהיר
הלנה	25.9	4.5	3.7	17	18	בינוני- גדול	צהוב
טורבו	26.9	4.5	3.7	18	17	בינוני- גדול	צהוב
טריביוט	24.5	5.0	3.4	21	18	בינוני	צהוב בהיר
P.G. 08	24.4	4.7	3.7	16	18	בינוני- גדול	צהוב
309	29.5	3.9	3.7	18	17	בינוני- גדול	צהוב בהיר-צהוב
אוברלנד	21.8	4.5	3.8	18	18	בינוני- גדול	צהוב
5790	27.4	4.9	3.5	20	17	בינוני	צהוב
רבקה	23.9	4.0	3.9	17	17	בינוני- גדול	צהוב בהיר-צהוב
HY 1790	28.0	4.8	3.9	19	18	בינוני- גדול	צהוב בהיר

ציון 1 – נמוך

5 – גבוה

מסקנות

הזנים 8388, טריביוט, ו-HY 1790 הניבו באופן מובהק את היבול הכללי הגבוה ביותר בהשוואה ליתר הזנים. הזן HY 1790 הניב במובהק את היבול סוג א' הגבוה ביותר והזן 309 את הנמוך ביותר. הזן 8388 בלט במובהק ביבול סוג ב' הגבוה ביותר והזנים 7210, הלנה, ו-HY 1790 ביבול סוג ב' הנמוך ביותר. הזן 8388 בלט גם באופן מובהק במספר אשכולים לצמח הגבוה ביותר. הזנים 7210 ו-HY 1790 הצטיינו במשקל ממוצע אשכול סוג א' בין הזנים. הזן 309 היה בעל משקל הגלומות הגבוה ביותר והזן אוברלנד בנמוך ביותר. כל הזנים למעט 309 ורבקה התאפיינו בהפריה טובה.

סיכום

מתוצאות ניסוי זה מומלץ לבחון בצורה חצי מסחרית את הזן HY 1790. רצוי להמשיך לבחון בניסיונות את יתר הזנים למעט 309 ואוברלנד כאשר 7210 ו-8388 ישמשו כזני ביקורת.